

Töprengések helyett rögtönzések

Csoóri Sándor a költői és politikai felelősségről, az elmélyedés hiányáról, Lúdas Matyi példájáról és a „belső” hazáról

– Az trástudók felelőssége átmenthető-e a politikai szférába? A költőből lett politikus ugyanazt a felelősséget vállalhatja-e népe, nemzete és a nagyvilág előtt?

– Ennek a felelősségnek elviselése valamikor könnyebb volt. Sem a politika, sem az irodalom nem volt autonóm, egymástól mereven elzárt. Természetes lételeme volt mindkét szférának az átjárhatóság. Lehetett közlekedni, nemcsak átkiabálni. S az sem újság, hogy évszázadokon keresztül a szellemi életben, ezen belül is az irodalomban születtek a legelőremutatóbb politikai gondolatok. Napjainkra a szellemi élet összeomlott, a kultúra romokban hever, a politika acsarkodássá fajult. Nemcsak a politikában, de az irodalomban sem születnek új gondolatok. Pedig az elmúlt évtizedekben az irodalom volt az egyetlen, amely sértetlen tudott maradni, amely túlélte a változásokat, megőrizte autonómiáját és folytonosságát. Az én cenzorom sohasem Aczél György volt, hanem Ady Endre és József Attila. Az élet minden területén, irodalomban és politikában az egyetlen cenzornak a belső, erkölcsi tisztességgnek kellene lennie.

– Nehéz minderről beszélni, hiszen napjaink fölgyorsult világában nincs mód és lehetőség a gondolatok kifejtésére, elemzésére, hiányzik az egymás iránti türelem, tolerancia.

– Valóban így van. Több időre lenne szükségünk mindannyiunknak. Ez a rögtönzések kora a tündődés és elmélyedés helyett. Hiányzik, hogy félkönyvekre támaszkodva elötrenghetnének valóban érlelt gondolatokkal, s nem gyomortájéki vagy még mélyebből föltörő indulatokkal gyözködének egymást. Mi a mai Magyarországon pofonokat váltunk, nem eszméket cserélünk,

FOTÓ: ENYEDI ZOLTÁN

Kettesben Klebelsberggel

nem érett gondolatokat mérlegelünk, nem érveket sorakoztatunk. A napi sajtó publicisztikája éppúgy rögtönöz, mint ahogy a politika. Talán ezért van az, hogy a nép nem eléggé erős a változásra, éppen ezért dülöngél. Gondolatok és érvek nélkül pedig nincs igazi változás.

– Hiába várta a magyar közvélemény, nem szólalt meg a Csurka-ügyben. Van-e ennek valamiféle magyarázata?

– Amikor megjelent Csurka István tanulmánya, levelet írtam neki. Kértem, hogy itt a megismételhetetlen alkalom: leállítani a nemzeti hisztériát. Erdőtűzet gyújtani a politika tragikus szárazságában nem bölcs dolog. Reméltem, hogy indulatait fékezve válaszol levelemre, s ezzel valóban elindít egy tisztulási folyamatot. Nem fogadta meg kérésemet. S hogy miért nem nyilatkoztam a sajtónak? Mert úgy érzem, a mai újságírók és olvasók szenciációkra éhesek, a napilapok mai kolumnáin nincs helye a töprengő vitáknak, minden szót ki lehet facsarni, a másik

ellen lehet fordítani, s én ebbe az arénába nem szállok be.

– Nemcsak mint költő, de mint közéleti ember is Illyés Gyulától vette át a stafétabotot. Most, Illyés 90. születésnapján, Ön mondott beszédet ozorai mellsobrának felavatásán.

– Éppen ez az alkalom készítetett arra, hogy végiggondoljam Illyés Gyula emberi és költői pályájának „kettősségét”. Azt, hogy miként fért meg életében Ozora és Párizs, a forradalmi és a reformista attitűd, a Puszták népe és Lúdas Matyi-tanulmány. Vajon kétkulacssóság ez, vagy egy emberi költői világ szélső pólusai?! S rádöbbsentem a Lúdas Matyi nagy tanulságára. Bár a fiú háromszor torolta meg az igazságtalanságot, de egyszer sem jelentette be sajtóértekezleten, s ráadásként még vérbő humorával meg is ajándékoz bennünket. Illyés gondolatain elindulva, újraolvassva a Lúdas Matyit, ez fogott meg leginkább. Hogy ez a nép szeretett magának Góliát-ellenfeleket teremteni, s látványos győzel-

meket aratni. Ha újra mértékadó személyiségek és mértékadó gondolatok jellemzik életünket, akkor fogalmazhatjuk meg e nemzet drámaian merész jövőképét. Felmerül persze a konzervatívizmus és liberalizmus, a népi-nemzeti és az urbánus ellentét is. Higgyék el, ezen a pusztán vagyok olyan urbánus, mint bárki más. Az ellentét különben is hamis és hazug. A népi-nemzetinek nem az urbánus az ellentéte, hanem az álnépi és az álnemzeti, az urbánusnak pedig a flasztterművészet. Bartók Bartók volt frakkban, lakkcipőben a New York-i koncenttérmben és Erdély havasait járva hátizsákkal és bakancsban is. A politika engem is majdnem becserkészett, de időben eszméltem, s eszembe jutott a zsidó közmondás: A hatalmas követ egy buta zsidó is bele tudja dobni a kútba, de hét okos zsidó sem képes azt kiemelni.

– A magyar államiság bölcsőhelyén állunk. A Magyar Világszövetségének elnökeként a földgolyón szétszóródott magyarság első számú vezetője. Milyen gondolatok foglalkoztatják most?

– Minden nemzetnek van múltja, történelme. Egy Los Angelesben élő magyart másfajta táj, más nyelv, más kultúra, más civilizáció vesz körül. Hozzánk csak emlékezete, nemzetének kultúrája köti. Nincs még egy olyan nép – a zsidóságot kivéve –, amely annyira szétterjedt volna a világban, mint a szórványmagyarság. Ezt kell nekünk most előnyünkre fordítani. Hiszek Szócs Gézának, aki a Hitelben a planetáris honfoglalásról írt, arról, hogy a haza itt belül, a lelkünkben van, hiszen minden érték csakis ott sűrithető.

T. L.

Egy ragyogóan illusztrált könyv

A csodálatos emberi test

A közelmúltban

Medicina

márkabolttá

átalakult egykori

Törmörkény

könyvesbolt

kirakatában már

a címlapjával is

különlegesen szép

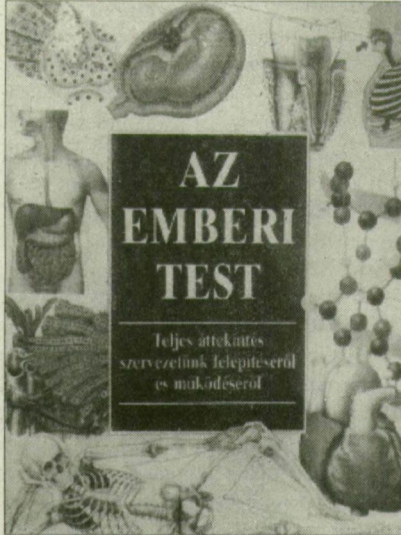
belső és értékes

tartalmat sejtető

könyv hívja fel

a nézelődő

figyelmét.

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA

A november elején piacra került kiadvány az egyik legcsodálatosabb, s egyben legizgalmasabb titokba, az emberi szervezet rejtelseibe ad bebo-csátást.

Az Amerikai Egyesült Államokban 1989-ben megjelentetett, „Az emberi test” című könyvet példás gyorsasággal fordította magyarra és adta ki – november első napjaiban – a Medicina.

A 342 oldalas, 15 ezer példányban napvilágot látott, a szó eredeti értelmében is súlyos könyvet, azzal a céllal jelentették meg, hogy az érdeklődő, ám laikus magyar olvasókat megismertessék az emberi test szerkezetének és működésének mechanizmusával, az ezekkel kapcsolatos mai tudományos ismeretekkel, az orvostudomány vilgszínvonalával.

A könyv a növekedés és fejlődés tárgyalásával indul, majd a csontok, az izmok, a bőr, a sejtek, vér, a légzés, a legfőbb szervek bemutatása után eljut a test csodájának szerves részéhez, a szaporodáshoz, a genetikához, az öröklődéshez.

Az amerikai és a magyar kiadványt egyaránt ismerők egybehangzó véleménye szerint, a hazai kiadás illusztrációs anyaga szebb tengerentúli társánál. Kiválóan sikerült ugyanis a színek tompítása, aminek köszönhetően a szervekről készült képek valóságűhűek.

A könyvről szakmai véleményt adó dr. Csillik Bertalan, a SZOTE professzora – a többi között – a következőket írja:

„.....ez a könyv az emberi test felépítésének, működésének és jónéhány kóros elváltozásának olyan csodálatosan megszerkesztett és ragyogóan illusztrált összefoglalója, aminek párját keresve sem talál-nánk a vonatkozó magyar nyelvű, jó értelemben vett tudomány-népszerűsítő irodalomban.”

A Medicina külön ajándéka eme műves kiadványhoz, hogy azok, akik a kiadó márkaboltjában vásárolják meg a könyvet, 500 forintos kedvezményt kapnak.

KALOCSAI

Régészek Vásárhelyen

Tegnap délután tartották a Vásárhely '92 Régészeti Konferenciát. A kisszámú érdeklődő közönséget dr. Dubecz György jegyző köszöntötte, majd rögtön át is adta a szót dr. Horváth Ferencnek, a Móra Ferenc Múzeum régészének, aki bevezetőjében elmondta, hogy előadásait sohasem szokta politizálással kezdeni, de most ez kikerülhetetlen. Egy rendszerváltozás kellett ahhoz – hangsúlyozta –, hogy itt és most beszélhessen arról a 15 éve folyó kutatási programról, amit a Gorzsa cukormajorban,

illetve Vásárhely környékén folytatnak kollégáival.

Itt, Vásárhely környékén az időszámítás előtti negyedik évezredben (a 4800 és 4600 közötti időszakban) egy mind gazdaságilag, mind építészeti-ten rendkívül fejlett település lehetett. Az újkőkori ember egy fejlett kultúrát teremtett meg a környéken, s ha abban az időszakban nem történik meg a nyugati orientáció, akkor ma Hódmezővásárhely egy világváros lenne. A gorzsa cukormajor 7 hektáros területén egy komoly neolitikus tell (lakódomb) maradványaira bu-

kantak. Az előzetes kutatásokból – a geológiai fúrásokból – kiderült, hogy ezek úgy maradhattak meg, hogy a települést elpusztította egy irtózatos tűzvész, amiben a házak agyagfalai, belső berendezései (kemencék, edények és más kultikus tárgyak) szinte téglakemenységűvé égtek.

Dr. Béres Mária – aki szintén a Móra Ferenc Múzeum régésze – számolt be a csomorkányi templomrom feltárásnak eredményeiről.

SZ. C. SZ.

Hiteles ingatlan-nyilvántartást!

A Magyar Országos Közigazgatási Kamara – dr. Balsai István miniszter védnökségével – Közép-európai Közjegyzői Kollokviumot rendez csütörtökön Keszthelyen, a Festetics-kastélyban. A kmara elnöke elmondta: a rendszerváltozást követően újra fel kell állítani egy hiteles ingatlan-nyilvántartást, s ennek során figyelembe kellene venni azt a nemzetközi gyakorlatot, hogy az ingatlan-nyilvántartás a peren kívüli igazságszolgáltatás körébe tartozik, nem pedig az ál-

lamigazgatáshoz. Elhangzott az is, hogy az igazságügyi tárcától január 1-jétől függetlenné vált közjegyzők, korszerű jogszolgáltató tevékenységük fejlesztése során – figyelemmel az Európa Tanács egyik célkitűzésére – kidolgozták a hazai Központi Végrendeleti Nyilvántartást. Az ezzel kapcsolatos szigorúan szabályzott, a titoktartási kötelezettségnek eleget tevő tevékenységet 1993. január 1-jétől tervezik bevezetni.

Szegedi fodrászok sikere

A Budapesten tartott országos fodrászversenyen a 624. sz. Ipari Szakmunkásképző Iskola tanuló jó szerepeltek. Kálmán Anita több egyéni helyezést mellett összetett harmadik helyezést ért el; Menyhárt Krisztina „Modern gála fésülés” kategóriában szintén harmadik helyezést szerzett a nagyszámú mezőnyben.

A tanulók felkészítője: Tom-báczné Szemerédi Zsuzsanna.

2. hét

216010

A HOROSZPÓK

PÉNTEKI nyerőszámai

Figyelem!

Kedves Játékosok!

Több telefonáló olvasónk kérésére közöljük:

1. A Horoszpók nyeremény-szelvényeit nem kell beküldeni. Csak azok hozzák magukkal a játékszabályban ismertett módon, akiknek mind a négy száma nyert.

2. Egy kihúzott nyerőszámmal szelvényükön csak egy nyertes számot húzhatnak át. Abban az esetben ugyanis, ha valaki május (5. hónap) 5-én született és a 12

kihúzott nyerőszámok között egy darab ötös szerepel, szelvényén csak az egyik ötöst húzhatja át. Vagyis ebben az esetben csak az egyik ötöse érvényes.

Ezzel azoknak az előnyt akarjuk kiküszöbölni, akiknek a szelvényre írható négy száma közül több is azonos. Azonban hogy őket se zárjuk ki a játékból, a kihúzott számokat újra visszahelyezzük a szerencsekerékbe, és így egy számot többször is kihúzhatunk.